

TA'LIM MUASSASALARIDA IJTIMOIIY ISHNING INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARI

Qarshi davlat universiteti tarix fakulteti 3-bosqich talabasi Tongatarov Mirjalol
Shermurodning o'g'li.

Murojaat uchun: Tel +99877 280 17 37

Mirjaloltongatarov3@gmail.com.

Abdullayeva Beğubor Ruxilloeyvna

Buxoro viloyati Olot tumanida 19- maktab Ona tili Adabiyot fani o'qituvchisi.

Murojaat uchun: Tel +99899 710 98 11.

Annotatsiya

Maqolada innovatsiyalar uzluksiz ta'limning mexanizmlarini ya'ni ta'limning maktabgacha ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, akademik litsey, o'rta maxsus kasb hunar ta'limi va oliy ta'limda, oliy ta'limdan keyingi ta'limda o'qitilayotgan fanlar o'quv dasturlari, ta'lim muassasalar tizimini barqaror rivojlanishini ta'minlash maqsadida mavjud mexanizmning qayta ishlab chiqish yoki takomillashtirishda, ijtimoiy ishning innovatsion texnologiyalarida shaxsni o'qitish va tarbiyalashga oid eng yaxshi an'alarini to'la qamrab olishi taxlil qilingan. Shuningdek, bo'lajak mutaxassislarining o'qitish va tayyorlashda kasbiy kompetentsiyalarini shakllantirish orqali shaxsiy barkamollikka erishish bo'yicha xulosa va takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: *jamiyat, innovatsiya, ta'lim texnologiyasi, ijtimoiy ish, ta'limda innovatsiya, kasbiy kompetentsiya, shaxsiy barkamollik, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, shaxsiy farovonlik, o'z-o'zini rivojlantirish, ijtimoiy-ma'naviy, ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy ehtiyojlar, inson va jamiyat.*

Jahon ilm-fanida, innovatsiya va innovatsion texnologiyalarning jadal rivojlanishi jamiyat hayotining barcha sohalarida taraqqiyotining yangi istiqbollarini ochib berdi. Insoniyatning davlat va jamiyat qurilishiga doir asriy tajribalari ijtimoiy munosabatlarni yangicha yondashuvlar jarayonida tartibga solish borasidagi ilg'or yondashuvlarning yuzaga kelishiga olib keldi. Ta'lim muassasalar tizimining modernizatsiyasi – jamiyatning ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy ehtiyojlarini, uning malakali kadrlarga, shaxsning esa sifatli ta'lim olish bo'lgan talabini qondirish, ta'lim muassasalar tizimini barqaror rivojlanishini ta'minlash maqsadida mavjud mexanizmning qayta ishlab chiqish yoki mavjud mexanizmining takomillashtirish va rivojlantirish hamda ijtimoiy ishning innovatsion texnologiyalarida shaxsni o'qitish va tarbiyalashga oid eng

yaxshi an'analarni saqlab qolgan va boyitgan holda majmuaviy xarakter kasb etib, bu jarayonda ta'lim muassasalar tizimining barcha sohalarini to'la qamrab oladi va jamiyatda qaror topgan malakali mutaxassislarni tayyorlash borasidagi ehtiyojni qondirishga xizmat qiladi. Shu o'rinda prezidentimiz Sh.Mirziyoevning "Yoshlarimizning mustaqil fikrlaydigan, yuksak intellektual va ma'naviy salohiyatga ega bo'lib, dunyo miqyosida o'z tengdoshlariga hech qaysi sohada bo'sh kelmaydigan insonlar bo'lib kamol topishi, baxtli bo'lishi uchun davlatimiz va jamiyatimizning bor kuch va imkoniyatlarini safarbar etamiz" [1,146-b], degan fikrlari mamlakatimizda yosh avlodga bo'lgan yuksak ishonchdan dalolat beradi.

Innovatsiya tushunchasi dastlab XX asrda xorijiy jamiyathunos olimlarning ilmiy tadqiqot ishlarida uchraydi va bir madaniyatga xos bo'lgan ba'zi elementlarning ikkinchi madaniyatga ta'siri, kirib kelishi ma'nosida ishlatilgan[3].

Bizningcha, innovatsiya – bu jamiyat tomonidan talab qilinadigan, keyinchalik amaliy faoliyatda qo'llanilishi mumkin bo'lgan yangi ijtimoiy yoki iqtisodiy qiymatni yaratgan amalga oshirilgan ijodiy g'oyadir. Ta'lim texnologiyasining markaziy muammosi – ta'lim oluvchi shaxsini rivojlantirish orqali ta'lim maqsadiga erishishni ta'minlashdan iborat. Texnologiya (yunon. "techne" – mahorat, san'at, "logos" – tushuncha, ta'limot) – muayyan (ishlab chiqarish, ijtimoiy, iqtisodiy va b.) jarayonlarning yuksak mahorat, san'at darajasida tashkil etishidir. Ta'lim texnologiyasi (ingl. "an educational technology") – ta'lim (o'qitish) jarayonining yuksak mahorat, san'at darajasi yuzaga kelishida biz buyuk kelajagimizni barpo etishni bugundan boshlaydigan bo'lsak, uni aynan innovatsion g'oyalar, innovatsion yondashuv asosida boshlashimiz kerak". Bunda nafaqat innovatsiyalarga ehtiyojning ortishi, balki globallashtirish sharoitidamafkuraviy,informatsion xurujlardan himoyalalanish, kadrlar korpusining yuksak ma'naviyatga ega bo'lishida ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu o'rinda bo'lajak mutaxassislarning shaxsiy barqarorligi masalasi muhim sanaladi. Shaxsiy barqarorlikni qo'llab-quvvatlaydigan hissiy va ijtimoiy vakolatlar nafaqat shaxsiy farovonlikka, balki kasbiy samaradorlikka ham ta'sir qiluvchi yo'nalishlar tizimida namoyon bo'ladi. Eng muhim shaxsiy xususiyatlar:

- mantiqiy yoki izchillik;
- muammoni baholash qobiliyati;
- o'z-o'zini rivojlantirish va nazorat qilish hissi.

Mantiqiylik yoki izchillik salomatlik va kuchning ustuvorligini anglatadi. Bu faoliyat va o'zaro munosabatlarga barqaror va barqaror yondashuvni saqlab qolish, stressni keltirib chiqaradigan spontan vaziyatlardan qochish imkonini beradi. Boshqacha aytganda, mutaxassis birinchi navbatda salomatlik va kuchni saqlashga g'amxo'rlik qilishi kerak. Bu unga qiyin

vaziyatda tegishli harakat yoʻnalishini yanada samarali aniqlashga yordam beradi.

Xulosa oʻrnida shuni taʼkidlash zarurki, ijtimoiy ishni kelajakdagi oʻz saʼy-harakatlarini qoʻllash sohasi sifatida tanlagan yoshlar ushbu kasb haqida toʻliq tasavvurga ega boʻlishlari, ushbu faoliyat turi nafaqat ularning manfaatlariga mos keladimi yoki yoʻqligini, balki ularning

kasb manfaatlari va talablariga muvofiqligini ham hal qilishlari kerak. Notoʻgʻri tanlovning salbiy oqibatlarini oldini oladigan ijtimoiy ishchi kasbini tanlashni maʼnaviy jihatdan tartibga solish ham zarur boʻladi. Kasb tanlash har qanday inson, ayniqsa, oʻz kuchini qoʻllash sohasini ilk bor tanlagan yosh shaxs hayotidagi jiddiy qadam boʻlgani uchun bunga ongli ravishda, chin koʻngildan istab gʻayratli yondashish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI:

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yoʻlimizni qatʼiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga koʻtaramiz. – T.: Oʻzbekiston, 2017. – 146 b.
2. Prezident Shavkat Mirziyoyevning Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga murojaatnomasi. 2018 yil 28 dekabr. <https://president.uz/uz/lists/view/2228>
3. Ермасов С. В., Ермасова Н. Б. Инновационный менеджмент: учебник для вузов. — Москва.: Высшее образование, 2007. — 505 с.
4. Юлбарсова, Х. А. (2021). РЕАЛИЗАЦИЯ ЭФФЕКТИВНОГО ПРОЦЕССА ФОРМИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ У БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ. *Восточно-европейский научный журнал*, (3-4 (67)), 36-40.